

מיעוטים

הרבה עמל בדרך לחשמל

עד שלא התעוררה בכפר הערבי דיר-חנא שבגליל התחתון בעיית החיבור לרשת החשמל, לא היתה בו מועצה-מקומית. אבל כשהחליטו התושבים שגם הם רוצים מקרים-חשמליים, כירות-חשמליות וסתם תאורה, נאלצו להקים מועצה.

תפקידה היחיד היה לנהל מגעים עם חברת החשמל. ומלאכה זו לא היתה קלה כלל ועיקר. חברת-החשמל טענה שהמיבצע של חיבור הכפר לרשת-החשמל הוא למעלה מכוחה, בגלל מחסור בכוח-אדם. אבל הנתיבים שהופיעו בתוכניהם היו ממשלתיים היו שונים לחלוטין. שם טענו מנהלי החברה שאין הם ששים לעבוד בכפרים הערביים, משום שיש להם נסיון מר איתם. ובכך התכוונו לאיחורים בתשלומים ולהתנגדות האוכלוסייה להצבת עמודים במקומות בהם חתרו העובדים המועצה לא התקשתה לסתור נימוקים אלה. הם טענו שבניגוד לעבר ובניגוד לכפרים אחרים מוכנים אנשי הכפר לשלם עבור החשמל בזמנים, עוד לפני תחילת העבודה. גם את בעיית העמודים פתרו באומנם כי אנשי הכפר יהיו מוכנים לוויתורים בעמדות העמודים תמורת היתרון שבאספקת חשמל סדירה. **גנראטורים מרוסיה.** עמדתה השלי-לית של חברת-החשמל עודדה את אנשי ר"ח, שממילא היו פעילים בכפר, לחדור לשורות המועצה המקומית ולהציע לייבא גנראטורים מרוסיה, כדי שיאירו את הכפר החשוך, מבלי שיוזקק לטובות החברה הישראלית. ואכן, המועצה שקלה ברצי-נות הצעה זו.

שאלה נוספת שהציגו תושבי הכפר היא מדוע מעדיפה חברת-החשמל לפי עול בשטחים, וממהרת לחבר את הכפר זיתא שלידי טול-כרם לרשת-החשמל. בעוד עשרות כפרים ערביים בתחום הקהילתי, ממתנינים בתור, ולעיתים קרובות נדחות בקשותיהם.

האם נוהגת כך החברה משום ששרי הבטחון, הרואה בחיבור כפרי השטחים לרשת-החשמל הארצית עוד אחת מדרכי הסיפוח, יודע איפה ללחוץ על המתג? היקשו תושבי הכפר.

תגובת יוסף פרידלנדר, דובר חברת החשמל לבעייה: "לאחרונה יש התעוררות גדולה בכפרים הערביים בקשר ל-חיבורם לרשת-החשמל הארצית. כפרים רבים, שלא רצו בזה עד עכשיו, פנו אלינו בבקשות. אנחנו עובדים עם עשרות כפרים, ויש תור. חברת-החשמל מוגבלת בכוח-האדם שלה. היתה באמת פנייה מצד הכפר הזה אלינו, אבל חיבור לרשת-החשמל הוא תהליך ממושך.

באשר לחיבור הכפרים הערביים ב-שטחים, אנחנו בכלל לא עוסקים בזה. אם יש פנייה, היא מופנית אלינו לא על-ידי התושבים אלא על-ידי הממשל הצבאי. זו שאלה פוליטית, ואנחנו לא מתעסקים בפוליטיקה."

דרכי אדם

מירושלים לניו-יורק

בשלוש

אילו ידע על כך אייבי נתן, ייתכן ושביתת הרעב שלו היתה עוברת עליו ביתר קלות.

כי בימים שאיבי התענה על סיפון אוניית-השלוש, בניו-יורק, בתיקוה לאסוף כמה רבבות נוספות להפעלת התחנה ל-שידורי-השלוש, ישב יהודי ירושלמי בשם מקס אדלר, מול המשביר-המרכזי בירוש-לים, ושבת רעב אף הוא.

אדלר, כנתן, הקריב את מזונו למען השלוש. האיש בן ה-50, הינו נשיא ה-אגודה הבינלאומית למען השלוש בעולם. "מטרות האגודה" הוא מפרט, "כל פעור-לה שתקדם את השלוש בעולם: אחות רעין, קירוב לבבות, עזרה הדדית ואירי-גון פגישות בין חסידי אומות-העולם."

בימים אלה מתעתד מקס אדלר לפתוח בירושלים מוסד מיתחרה לאו"ם. "זה יהיה המרכז העולמי לשלוש, והוא ינסה לפתור את כל אותן בעיות שהאו"ם לא הצליח או לא רוצה לפתור במשך השנים." (המשך בעמוד 46)

כרבע מיליון דולאר לקרן הבחירות שלו. באחת המסיבות שנערכו לעשירי וושינגטון, שם נמכרו התדפיסים, היו בין הרוכשי-שם שחקני קולנוע כמו ווארן ביטי ושירי-לי מקליו. ד"ר סטגלי סרנוף, מראשי יהדות ארצות-הברית, ניגש או למק-גאברן ואמר לו: "זוהי הפעם הראשונה שאני יוצא ממסיבה פוליטית עם יותר מאשר הבטחות בלבד."

הנשיא הראשון

שייבקר בישראל

בזכות תרומתו זו צורף יענקל למר-עדון וונדסקוט — מועדון של 41 מתומכי מק-גאברן שכל אחד מהם תרם יותר מ-25 אלף דולאר למערכת הבחירות שלו. לכל אחד מחברי המועדון הור-ענקה סיכת זהב מיוחדת הנושאת את שם וונדסקוט — המקום בו הכירו ג'ורג' ואלניור מק-גאברן ובו החל הרומן שלהם. חברי המועדון שוכנו בדירות מיוחדות במיאמי, בתקופת ועידת המיפלה הדי-מוקרטית. הם נחשבו כוי.א.פיס של הוועידה. זכות נוספת: כל החלטה או כל צעד שעומד מק-גאברן לעשות, נמסרים להם לפני שהם נמסרים לעיתונות.

מובן שיענקל היה לצידו של מק-גאברן בימי הוועידה במיאמי. "מייד כאשר

מועדון המיליונרים

הבתולה, התומך במק-גאברן ועומד בראש מסע איטוף הכספים לחטונ, עונד לצירי יענקל גינצבורג סיכת-זהב המעידה על חברותו במועדון המיליונרים של ג'ורג' מק-גאברן.

מחלוקת משפחתית

בלה, אחותו של הצייר הישראלי, מקניטה אותו בעזרת כפתור כחול לבן, עליו רשום שמו של ניכסון בעברית ואנגלית, והמשמש כתעמולת בחירות של יהודי אמריקה הרפובליקאים. יענקל גינצבורג מציג לעומתה כפתור אדום עם שמו של מק-גאברן.

"אני חושב שאני אחד הציירים הבר-דיים בעולם שהגיעו גם לעמודי החדר שות הפוליטיים או שכותבים עליהם במאי-מרי המערכת הפוליטיים." אומר יענקל גינצבורג. "כשמק-גאברן ניהל את מערכת הבחירות שלו בניו-יורק במסגרת המאבק על המינוי הדימוקרטי, ערכת תערוכה בניו-יורק, מובן שמק-גאברן בא לפתוח את התערוכה. למחרת כתב הניו-יורק טיימס במאמר מערכת: 'מק-גאברן ניצל את ידידותו עם הצייר הישראלי יענקל גינצבורג כדי לערוך משהו שהיה צריך להיות כפתיחת-תערוכה ונועד לצוד שלושה ציפורים במכה אחת — הופעה במאורע של יהודי, ישראלי ועולה מ-רוסיה."

היום מאמין יענקל שמק-גאברן ייבחר כנשיא ארצות-הברית. אין לו ספק שבחיי-רתו טובה ליהודים ולישראל מאשר בחיי-רתו המחודשת של ניכסון: "ראיתי את מק-גאברן הולך לבית-כנסת עוד לפני שהחל בתעמולת הבחירות שלו. הוא אר-הב יהודים, אוהב חברה יהודית ומוקף תמיד ביהודים. אני חושב שהוא מקורב ליהדות יותר מאשר הרבה יהודים באר-צות-הברית. אבא שלי, שהיה תלמיד ישי-בה, אמר עליו אחרי שנפגש שוחח עימו: 'מה שחסר לו להיות יהודי זה רק המילה והגיון'."

"אני רוצה למסור בשמו של מק-גאברן רון", אומר יענקל, "משום שהוא הסמיך אותי למסור: הוא יהיה הנשיא האמרי-קאי הראשון שיערוך ביקור רשמי בישראל."

אחרי הירייה קל, מוסיף יענקל: "בשנה הבאה אני מביא את מק-גאברן לישראל, מה שלא היה — אם ייבחר ואם לא ייבחר כנשיא."

התארה מק-גאברן אצל קימלמן באחותו באיי הבתולה. או הכרתי אותו לראשונה. הנרי פנה אז אל ג'ורג' ואמר לו: 'קנדי נפל — הוא לא ירוץ לנשיאות מטעם המפלגה הדימוקרטית. אם אתה מור-כן לרוץ לתפקיד זה, אני שם את הכסף'. עבר זמן קצר ומק-גאברן החליט לרוץ. "אף אחד לא לקח אותו בהתחלה ברצי-נות. הוא כינס מסיבת עיתונאים כדי להודיע על החלטתו להציג את עצמו כ-מועמד ובקושי באו שלושה עיתונאים. את הדיעה על כך פירסמו בכמה שורות ב-עמוד 54 בניו-יורק טיימס. אני זוכר שהיינו יוצאים יחד לבלות או לסעוד בווינגטון, ומק-גאברן היה ניגש לעיתר-נאים שפגש במקרה ושואל: 'מדוע אתם לא כותבים עלי?'"

"היי, ג'ורג', הם היו משיבים לי, 'אתה יודע שיש לך סיכוי אחד למיליון'. אתה יצאנו פעמים רבות למסיבות חברתיות בווינגטון. איש לא היה שם אלוו לב. ג'ורג' ואשתו היפה, אלינור, היו יושבים בפניה ושחקים, ואני הייתי צריך לגשת ולהגיש להם דרינק."

"אני זוכר שעוד לפני שנה, כשיהודי בשם קולקר, סוחר בשר עשיר, ערך לכ-בוד מסיבת קוקטייל, ביקשתי ממנו רשות להזמין גם את מק-גאברן למסיבה. קולקר ידוע כרפובליקאי. הוא עיקם את האף לרעיון שסינאטור דמוקרטי יהיה אורחו בתחילת שנת הבחירות. אך נאלץ להיר-עתר לבקשתי. מק-גאברן לא משך שם תשומת-לב. אם דיברו על מועמד דמוקרטי אפשרי, היה זה הסינאטור ג'קסון, שאו העניקו לו את מירב הסיכויים. "לפני כמה שבועות, אחרי שמק-גאברן רן נבחר כמועמד המיפלה הדמוקרטית, צילצל אלי אותו קולקר, 'אולי יש לך צילום מאתה מסיבה שמק-גאברן ביקר בה אצלי?' שאל."

נביאים

בבחירות

בתקופה שדפני המירוץ לבחיר-רות התידדנה, מספר יענקל גינצ-בורג, "מק-גאברן רכש אצלי כמה תמור-נות. לא היה לו אפילו מספיק כסף לשלם עבורן והוא שילם עבורן בשלומים. "לפני כמה חודשים הבאתי את הורי לביקור בארצות-הברית. מק-גאברן אירח אותם בביתו ואף ארגן להם ביקור ב-בית-הלבן כארחיו של הנשיא ניכסון. כאשר מבקרים בבית-הלבן, נערך הסיוור בקבוצה בלווית חבורה גדולה של שומרי-המקפודים שאף אחד לא ינשור או יתחמק מהקבוצה. במשך כל זמן הסיוור הודנב אבי כסוף הקבוצה ופיגר אחריה. לכסוף זה נמאס לשמרים ואחד מהם פנה אלי ואמר: 'תגיד בבקשה לאבא, שיתזרז ויצטרף לקבוצה'. ניגשתי אל אבא ושאלתי אותו: 'אבא, מה יש לך לחפש פה?'"

אני מחפש כאן מקום טוב לתלות את התמונות שלך', אמר לי אבי. "כשסיפרתי את הסיפור למק-גאברן, הוא צחק גורא."